

๓.๖.๖

๒๒๖๖
๔๖

๑/๕ ๑๓

ความรู้เรื่องเมืองไทย
ชั้นประถมปีที่ ๒
ตามหลักสูตรใหม่

ของ

นายสมบุญ ดวงจันทร์ ป.ม.

ครูโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร

พิมพ์ครั้งที่ ๑๐๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๕๑๒

ราคาเล่มละ ๑๕ สตางค์

พิมพ์และจำหน่ายที่โรงพิมพ์เลาจารย์

ถนนหลานหลวง พระนคร

สงวนลิขสิทธิ์

๓๐๐

ความรู้เรื่องเมืองไทย
ชั้นประถมปีที่ ๒
ตามหลักสูตรใหม่

ของ

นายสมบุญ ดวงจันทร์ ป.ม.
ครูโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร

พิมพ์ครั้งที่ ๑๐๐๐๐ ฉบับ

พ. ศ. ๒๔๘๒

ราคาเล่มละ ๑๕ สตางค์

พิมพ์และจำหน่ายที่โรงพิมพ์เลป่าจารย์
ถนนหลานหลวง พระนคร
สงวนลิขสิทธิ์

บัญชีเรื่อง

๑. ประมวลการต้อนรับความรู้เรื่องเมืองไทย ชั้นประถมปีที่ ๒	หน้า ๑
๒. ธงชาติและธงมหाराช	,, ๖
๓. การดูแผนที่	,, ๓๓
๔. ดัชนีฐานของโลกแต่ละส่วนที่เป็นดินและน้ำ	,, ๒๓
๕. ประเทศสยาม	,, ๒๕
๖. ประเทศสยาม (ต่อ)	,, ๔๓
๗. โบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญ	,, ๕๒
๘. การเที่ยวกรุงศรีอยุธยาครั้งสุดท้าย และการสร้างกรุงเทพ ฯ	,, ๕๕

ประมวลการส่งความรู้เรื่องเมืองไทย ชั้นประถมปีที่ ๒

อัตราเวลาส่งสัปดาห์ละ ๒.๐๐ ชั่วโมง

๑. ให้รู้จักธงชาติและธงมหามงกุฎ
๒. ให้รู้จักดูแผนที่ให้เข้าใจ และรู้ความหมายของส่วนเปรียบเทียบกับของจริง เช่น ให้รู้ว่าส่วนไหนเป็นบก เป็นน้ำ ไหนเป็นภูเขา ที่ราบ อ่าว แห่ลม เกาะ แม่น้ำ ทะเล เมืองเล็ก เมืองใหญ่ เมืองหลวง และเส้นกั้นอาณาเขต
๓. ครูควรนำภาพถ่ายไว้ในห้อง เพื่อช่วยให้เด็กเรียนมองเห็นภาพและเข้าใจความหมายของแผนที่ยิ่งขึ้น เช่น ที่กองไผ่สวนหลวงไหนก็เป็นภูเขา ค้างคาวมากเป็นที่ราบ และที่เป็นแอ่งลึกลงไปก็เป็นทะเล เช่นนี้เป็นต้น แทนที่ครูจะใช้ดินเหนียวปั้นจำลองแผนที่ประเทศสยามได้จริงๆ ก็ได้
๓. ให้รู้จักรูปพรรณสัณฐานของโลก ให้รู้จักส่วนที่เป็นน้ำ ที่เป็นแผ่นดิน ส่วนใหญ่ ๆ ของน้ำคือมหาสมุทรอินเดีย

(๑)

เขตแดนคิค แปซิฟิก อารคคิค แอนทาร์คติก ส่วนที่เป็นแผ่นดินแบ่งออกเป็นทวีปเอเชีย ยุโรป อเมริกา ออฟริกา ออสเตรเลียเหล่านี้ ให้สอนด้วยแผนที่พอให้ได้ ความรู้พอเป็นเค้า และถ้าได้รวบรวมรูปหรือซีเกแรต หรือรูปภาพแสดงถึงรูปร่างของคน สัตว์และต้นไม้ซึ่งมีในทวีปเหล่านั้นให้เห็นด้วยจะดีมาก

๔. ให้รู้ว่าประเทศสยามตั้งอยู่ส่วนไหนของโลก ใกล้ไกลกับประเทศที่สำคัญอย่างไร
๕. ให้รู้ว่าประเทศสยามแบ่งออกเป็นกี่จังหวัด เมืองหลวงชื่ออะไรอยู่ที่ไหน โคกว่าและมีอะไรผลิตกับจังหวัดที่คนอยู่บ้าง ให้สอนด้วยแผนที่กับหัดให้นักเรียนจังหวัดที่สำคัญ ๆ ด้วย
๖. ให้รู้จักแม่น้ำสำคัญ ๆ ของประเทศสยาม เช่นแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง เป็นต้น ให้รู้ว่าเป็นแม่น้ำสำคัญอย่างไร ตั้งต้นที่ไหน
๗. ให้รู้จักจังหวัดต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ใช้แผนที่ประกอบ การสอนด้วย

๘. ให้รู้จักอาชีพที่สำคัญ ๆ ของพลเมืองในประเทศสยาม เช่น
 - การทำนา ทำป่าไม้ขนดัก และการตัดไม้ชนิดอื่น ๆ
 - การทำเหมืองแร่ การทำไร่พริกไทย การทำสวนยาง
 - สวนมะพร้าว การทอผ้า การเลี้ยงสัตว์ และการประมง
 - เป็นต้น และเหตุใดจึงนับว่าสำคัญ
๙. ให้รู้จักอาชีพสำคัญ ๆ ทำกันที่ไหน หรือแถบไหน
๑๐. ให้รู้จักอาชีพที่สำคัญในจังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่โดยละเอียด
 - กับชี้ให้เห็นว่า การอาชีพนั้น อาจแก้ไขให้เจริญขึ้นด้วยวิธี
 - นั้น ๆ เช่นต่างประเทศที่เขาเจริญกันแล้วนั้นเขาทำอย่างไร
๑๑. ให้รู้จักโบราณสถาน และโบราณวัตถุที่สำคัญใน จังหวัดที่
 - โรงเรียนตั้งอยู่โดยละเอียด
๑๒. ดอนให้รู้เหตุที่ต้องเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่สอง การรวม
 - กำลังกันจนตั้งเป็นกรุงธนบุรีขึ้น แล้วย้ายมาสร้างกรุงเทพ ฯ
 - เป็นราชธานี ดอนย่อ ๆ แต่ใจความที่สำคัญ ๆ ใช้ภาษา
 - ง่าย ๆ ให้นักเรียนเข้าใจ ตามพระราชพงศาวดาร กรุง
 - ศรีอยุธยาภาค ๒ ตอนท้ายและพระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี
 - และกรุงเทพ ฯ

หมายเหตุ จะใช้หนังสือภูมิศาสตร์สยาม แบบสอนอ่าน
ภูมิศาสตร์เล่ม ๑-๒ แบบสอนอ่านหน้าที่ราษฎรเล่มหนึ่ง
พงศาวดารกรุงธนบุรีและกรุงเทพฯ ๑ กับพงศาวดารกรุงศรี
อยุธยาภาค ๒ หรือหนังสืออื่น ๆ ประเภทเดียวกันที่อนุญาต
ให้ใช้ในโรงเรียนก็ได้

การสอนควรควรจะเปรียบเทียบกับของจริงให้เห็นเด่น
หรือควรรวบรวมรูปภาพหรือฉลิวของสถานที่ ๆ กำลังพูด
นั้นมาให้นักเรียนดูบ้าง เช่นรูปจังหวัดพระนคร ๑ ๓ ๖
รูปสถานที่สำคัญต่าง ๆ รูปโบราณวัตถุและปูชนียสถาน
รูปคน รูปสัตว์ ต้นไม้แปลก ๆ จากสถานที่ต่าง ๆ รูป
โรงงานอาชีพต่าง ๆ ๑ ๓ ๖ ให้นักเรียนได้เห็นด้วยเด่น
เท่าที่จะรวบรวมหามาได้ ไม่ใช่สอนด้วยปากเปล่าเท่านั้น
ทุกโรงเรียนควรพยายามสะสมสิ่งของที่เกี่ยวกับอาชีพ ของ
ราษฎร เช่น ต้นข้าว รังไหม คั่วไหม ใบหม่อน แร่-
ดินบุก พริกไทย ยางดิบ ๑ ๓ ๖ กับทั้งรูปภาพและรูป
จำลองของสิ่งต่าง ๆ ไว้เป็นพิพิธภัณฑ์เพื่อใช้ประกอบ
การสอน

เพื่อให้เข้าใจแผนที่จริง ๆ ครูควรเอาดินเหนียวมา
 จำลองเป็นรูปจังหวัดที่ตนอยู่นั้น แล้วดอกเป็นรูปแผนที่ชน
 และการที่จะสอนถึงท้องถิ่น ๆ ก็ควรจะใช้วิธีนี้เหมือนกัน แต่
 เปรียบเทียบระยะทางให้นักเรียนเห็นโดยการเปรียบเทียบกับ
 หมู่บ้านที่นักเรียนเคยเดินไปเดินมาเสมอ หรือจะใช้ภาค
 ทวายเป็นแทนก็ได้ เมื่อเด็กเข้าใจดีแล้วจึงใช้แผนที่จริง ๆ
 ต่อไป

ธงชาติและธงมหाराชา'

๑. ธงชาติ คือเครื่องหมายประจำชาติที่เป็นเอกราช
ประเทศใดที่ไม่มีควมอิสระภาพจะมีธงชาติไม่ได้ ธงชาติเป็น
เครื่องหมายชาติและเชิดชูชาติให้ความเป็นสง่าแก่ประเทศ ทุก ๆ
ประเทศที่เป็นเอกราชย่อมมีธงชาติของตน ประเทศสยามเรา
ก็เป็นประเทศเอกราชประเทศหนึ่งจึงต้องมีธงชาติเป็นเครื่องหมาย
เกียรติยศของคนไทย

ธงไตรรงค์ เป็นธงประจำชาติไทย เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า
มีขนาดกว้าง ๖ ส่วน ยาว ๙ ส่วน มีแถบสีน้ำเงินกว้าง ๒ ส่วน
ใน ๖ ส่วนของขนาดกว้างแห่งธงอยู่กลาง มีแถบขาวกว้าง
๑ ส่วนใน ๖ ส่วนของขนาดกว้างแห่งธงข้างละแถบ แต่มี
แถบสีแดงกว้างเท่าแถบขาวประกอบขึ้นนอกอีกข้างละแถบ เป็น
ธงสามสีเรียกว่า “ธงไตรรงค์” สีทั้งสามนี้มีความหมายคือ
สีแดง หมายถึงชาติ สีขาว หมายถึงศาสนา สีน้ำเงิน หมายถึง
พระมหากษัตริย์และมีความหมายรวมกันว่า “ชาติไทยนับถือ

พุทธคำสอน และมีพระมหากษัตริย์เป็นผู้นำซึ่งจะแยกจากกัน
 ได้” เวลานี้เรามีรัฐธรรมนูญเป็นระบอบการปกครอง
 ประเทศ จึงมีความหมายรวมกันอีกว่า “ชาติไทยนับถือ
 พุทธคำสอน มีพระมหากษัตริย์เป็นผู้นำที่มีรัฐธรรมนูญเป็น
 ระบอบการปกครองประเทศชาติไทยจะเจริญเป็นอิสระอยู่เสมอ
 ไปไม่มกลิ้นสุด” ขงไต่รงคนเริ่มใช้เป็นธงชาติของเราตั้งแต่
 พ.ศ. ๒๔๖๐ ในรัชกาลที่ ๖

ความสำคัญของธงชาติ ธงชาติเป็นสิ่งที่แสดงให้คนรู้ถึง
 ชาติและความเป็นเอกราชของชาติ ทั้งเป็นสิ่งที่เชิดชูให้ความ
 สง่าแก่ประเทศด้วย ตามสถานที่ต่าง ๆ ของรัฐบาลเราจะเห็น
 ธงชาติปลิวสะบัดโบกอยู่ทั่วไปเสมอ ธงชาติเป็นสิ่งที่ประชาชน
 ต้องเคารพ ใคร ๆ ที่กระทำการหมิ่นประมาทด้วยกิริยาหรือ
 วาจาต่อธงชาติ ย่อมถือว่าเป็นการหมิ่นประมาทต่อประเทศ
 ชาติด้วย เราทั้งหลายผู้เป็นคนไทยต้องระลึกไว้เสมอว่า ธง
 “ไตรรงค์” เป็นเครื่องเชิดชูของชาติไทย เป็นดวงวิญญาณของ
 คนไทยทุกคน ความเป็นเอกราชของชาติเกียรติยศของชาติ และ
 ทุกสิ่งทุกอย่างอันเกี่ยวแก่ชาติ ได้รวมอยู่ในธงไตรรงค์อันเป็น

ธงของชาติเรา จึงจำเป็นที่คนไทยทุกคนจะต้องเคารพต่อธงชาติ
 เขตธงชาติของเราได้เต็มอ้อมยอมให้ใคร มาแสดง อากาพหมิ่น
 ประมาทเย้ยหยันธงชาติของเราได้เป็นอันขาด

การปฏิบัติต่อธงชาติ เราทราบแล้วว่าธงชาติเป็นเครื่องหมาย
 เขตธงชาติ แสดงถึงความเป็นเอกราชของประเทศและเป็นสิ่ง
 ที่ต้องเคารพสักการะ ดังนั้นเราจึงควรปฏิบัติต่อธงชาติของ
 เราในข้อสำคัญต่อไปนี้

(๑) ประดับธงชาติไว้ในที่สูงให้เป็นสง่างาม อย่าประดับ
 เดินในสถานที่อันไม่สมควร อย่าประดับเดินพราวเพริศ ต้อง
 ประดับในเมื่ออนุญาตหรือในวันพิธีต่าง ๆ

(๒) อย่าใช้ ธงชาติตัด ตัดแปลง เป็นเครื่องหมาย แต่งกายไม่ว่า
 ษะนิตใด ธงชาติที่ขาดเสียแล้วอย่าใช้เป็นผ้าเช็ดถู

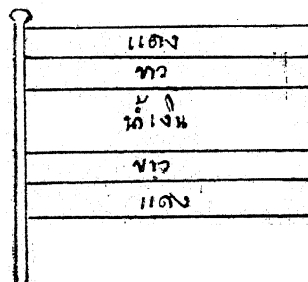
(๓) อย่าประดิษฐ์รูปหรือเครื่องหมายใด ๆ ลงในธงชาติ
 เป็นอันขาด หรือเขียนรูปธงชาติลงในสิ่งของใด ๆ โดยไม่
 สมควร

(๔) ในการใช้ธงชาติประดับประดา จงพยายามใช้ธง
 ที่มีสีไม่ตกชำรุดผิดไปจากสีเดิมจนไม่รู้ว่ามีสีอะไร และไม่ควร

ให้ฉีกขาด ธงชาติสยามเป็นเครื่องหมายของชาติไทยเรา ควร
ต้องให้ความสง่างามเสมอ

(๕) ในการพิธีชักธงขึ้นหรือลง นอกจากกองเกียรติยศ
ที่ต้องทำความเคารพแล้ว ผู้คนที่อยู่ในบริเวณหรือผู้ที่ผ่านไป
บริเวณที่เอ้าธงขึ้นหรือลงนั้น ควรยืนตรงบ้ายหน้าไปสู่ธงแล้ว
กระทำความเคารพตามประเพณีนิยม

(๖) ในวันพิธีต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ จิตาบูชา
ฉลองรัฐธรรมนูญ เสด็จพระชนม์พรรษาฯ ฯลฯ ควรชักธง
ชาติประดับประดาบ้านเรือนภายนอกด้วยธงไทยให้งดงามตาม
กำลังความสามารถของตน

ธงชาติ (ธงไตรรงค์)

๒. ธงมหाराช ธงมหาราชมีสองชนิด คือ ธงมหาราชใหญ่ และธงมหาราชน้อย

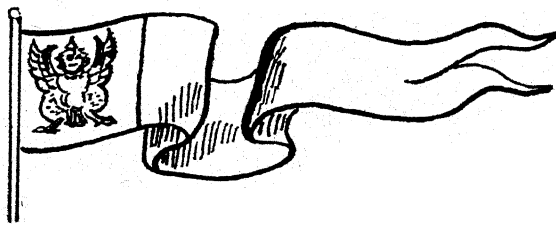
ก. ธงมหาราชใหญ่ คือธงสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ เมื่อพระมหากษัตริย์ประทับอยู่ที่ไหน หรือเสด็จไปทางไหน ก็ต จะเห็นธงมหาราชเป็นสำคัญ ธงมหาราชใหญ่รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส พื้นสีเหลือง ที่ศูนย์กลางมีรูปครุฑพ่าห์สีแดง

ธงมหาราชใหญ่

ข. ธงมหาราชน้อย คือธงสำหรับองค์พระมหากษัตริย์เหมือนกัน ใช้ชักขึ้นแทนธงมหาราชใหญ่ หมายความว่าทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้จัดการยังสดุดถวายคำนับ ธงมหาราชน้อยมีรูปยาวเรียว แบ่งตามยาวออกเป็น ๒ ตอน ตอน

ต้นมีลักษณะต้นฐานเหมือนกับธงมหาราชใหญ่ ตอนปลาย
มีลักษณะเป็นชายคอสีขาว แปลงเป็นรูปธงยาวเรียว ขงมี
ขนาดกว้างตอนต้นไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร ตอนปลายกว้างครึ่ง
เท่าของตอนต้น ส่วนยาวโดยตลอดเป็น ๘ เท่าของส่วนกว้าง
ตอนต้น ปลายขงคดเป็นรูปหางนกแซงแซว ดั้ง ๓ ใน ๘
ของส่วนยาว

ธงมหาราชน้อย

- สรุป
๑. ธงชาติคือเครื่องหมายประจำชาติที่เป็นเอกราช
 ๒. ธงไตรรงค์เป็นธงประจำชาติไทย เป็นธง ๓ ดั้ง
คือ ดั้งแดง หมายถึงชาติ ดั้งขาว หมายถึง
ศาสนา ดั้งเงินแก่ หมายถึงพระมหากษัตริย์
 ๓. ธงชาติเป็นเครื่องเชิดชูชาติ แสดงความเป็น
เอกราชและเกียรติยศ เราจึงต้องเคารพและ

บ๊องกันมิให้ใครมาหมิ่นประมาทได้

๔. ขงมหาราชใหญ่และขงมหาราชน้อย เป็นขง
สำหรับองค์พระมหากษัตริย์ ขงมหาราชน้อย
ใช้เมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งการ
ยิงสัตว์ถวายค่านับ

คำถาม

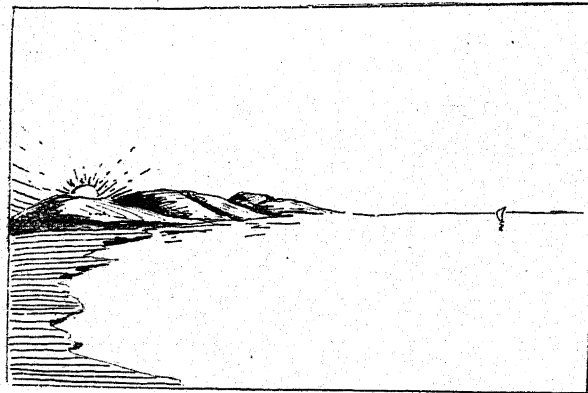
๑. ขงชาติคืออะไร ?
๒. ตั้ทั้งสามตัวของขงชาติดีไหนหมายความว่าอย่างไร ?
๓. เราควรประดับประดาโรงเรียนด้วยขงชาติเมื่อไร ?
๔. ถ้าเราผ่านไปในที่ซึ่งเขาทำพิธีเอาขงชาติขึ้น เราควร
ทำอย่างไร ?
๕. ขงมหาราชเป็นขงสำหรับใคร ?

การดูแผนที่

เราทราบแล้วว่าแผนที่คือแปลนของของใหญ่ เช่นแผนที่
ของจังหวัด แผนที่ของประเทศ แผนที่ของโลก เป็นต้น ของ
ใหญ่ ๆ ที่เราย่อเอามาทำแผนที่นั้นเราต้องย่อส่วนลงมามากมาย
ประเทศสยามนั้นก็นับว่าใหญ่โตมากอยู่ เราย่อเอามาเขียนใน
แผนที่ได้ในหน้ากระดาษแผ่นเดียวเท่านั้น สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่
ในประเทศสยามนั้นมากมายจนไม่สามารถย่อเอามาเขียนให้หมด
ทุกสิ่งได้ ดังนั้นแผนที่ของของใหญ่ ๆ เหล่านี้จึงมีแต่เครื่องหมาย
แทนสิ่งสำคัญ ๆ เท่านั้น สิ่งสำคัญ ๆ ที่ต้องเขียนลงในแผนที่นั้น
เช่น ภูเขา แม่น้ำ ทะเล ที่ราบ อ่าว แหطم เกาะ และ
จังหวัดต่าง ๆ เป็นต้น ในการดูแผนที่เราต้องทราบก่อนว่า
สิ่งสำคัญ ๆ เหล่านี้เขาเขียนเครื่องหมายไว้ในแผนที่อย่างไร

ถ้าทางแผนที่ได้ตรงหน้าเรา ข้างบนแผนที่คือทิศเหนือ ข้าง
ล่างคือทิศใต้ ข้างขวามือคือทิศตะวันออก ข้างซ้ายมือคือทิศ
ตะวันตก ถ้าเรามองดูตัว ๆ ในแผนที่จะเห็นเครื่องหมายหลาย
อย่างต่าง ๆ กัน จึงตั้งเกณฑ์เครื่องหมายดังนี้

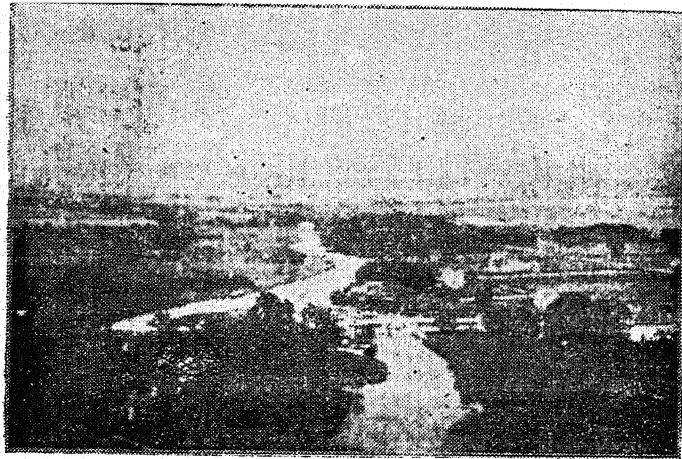
๑. ฝั่งทะเล คือตอนที่แผ่นดินติดกับทะเล เขาเขียน
 เส้นกันไว้เป็นเส้นดำหนาและคดเคี้ยวไปมาไม่สม่ำเสมอ เพราะ
 ฝั่งทะเลเว้าแหว่งเนื่องจากน้ำทะเลเซาะอยู่เสมอ ที่ใดเป็นที่
 อ่อนก็ค่อยทำหายไป ที่ใดเป็นที่แข็งก็ทนทานอยู่ได้ ฝั่งทะเลจึง
 เว้า ๆ แหว่ง ๆ เส้นกันก็ต้องเขียนให้คดไปคดมา

รูปฝั่งทะเลเว้า ๆ แหว่ง ๆ

๒. แม่น้ำและแควหรือลำธาร แม่น้ำคือทางน้ำใหญ่
 แควและลำธารนี้เป็นทางน้ำที่เล็กลงไปตามลำดับ เกิดขึ้น
 เมื่อเวลาฝนตกลงมายังที่สูงเช่นยอดเขาเป็นต้น น้ำฝนนั้นก็ไหล
 จากยอดเขาลงมาสู่ที่ต่ำ ไหลลงตามซอกเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็น

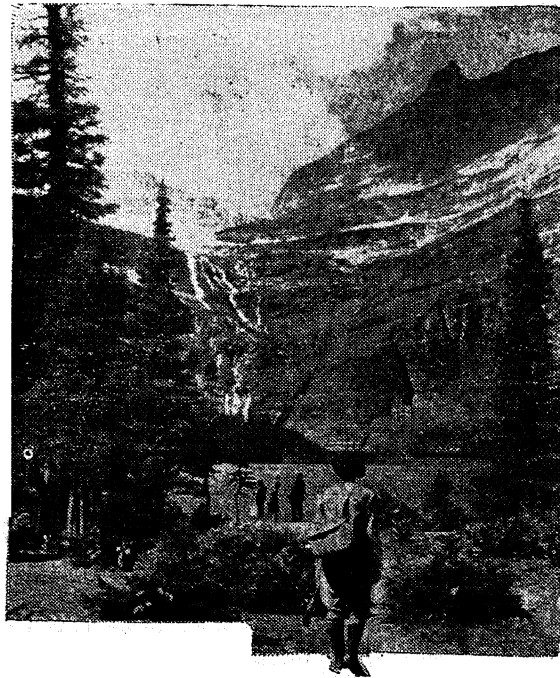
ทางน้ำเล็กเรียกว่าลำธาร และลำธารเหล่านี้ก็ไหลลงไปสู่ที่ต่ำ
ต่อไป จึงไปรวมกันเข้าเป็นทางน้ำใหญ่ เรียกว่าแม่น้ำ น้ำใน
แม่น้ำย่อมไหลเซาะดินคดเคี้ยวไปทางที่อ่อน แล้วยังลงสู่ทะเล
ตรงที่บรรจบกับทะเลเรียกว่าปากน้ำ ตอนยอดเขาซึ่งเป็นที่เกิด
ของลำธารนั้นเรียกว่าต้นแม่น้ำ เครื่องหมายแทนแม่น้ำและ
ลำธารในแผนที่จึงต้องเขียนเป็นเส้นดำคดไปคดมา ตอนที่
แม่น้ำเขียนเส้นดำเล็กเรียวก่อนปากแม่น้ำเขียนเส้นดำหนา

แม่น้ำไหลคดเคี้ยวไปมา จึงสังเกตตอนต้นแม่น้ำเล็กและ
ตอนปากน้ำใหญ่

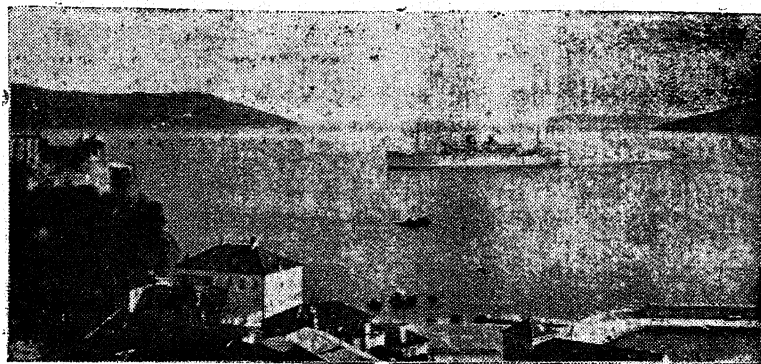
๓. ภูเขา คือแผ่นดินที่สูงขึ้นมาเป็นตุก ๆ บางทีก็มี

หลายถูกติดต่อกัน เรียกว่าพิภพเขา ตรงยอดที่สูงที่สุดเรียกว่า
ยอดเขา ที่ลาดเบลงมาตรงมาเรียกว่าตีนเขา เครื่องหมายแทน
ภูเขาในแผนที่เขาเขียนเป็นเส้นยุ่ง ๆ ยิง ๆ คล้ายตัวบึงติดกัน
เป็นพืดไป เขาถูกไหนดึงเขาเขียนเส้นเล็ก ๆ คล้ายเท้าบู้งให้
หนา ถ้าเขาเคย ๆ เขาเขียนแต่บาง ๆ แผ่ว ๆ ยอดเขาที่สูงที่สุด
เขาเขียนเป็นวงแฉศุนนกว่าลูกอื่น ๆ

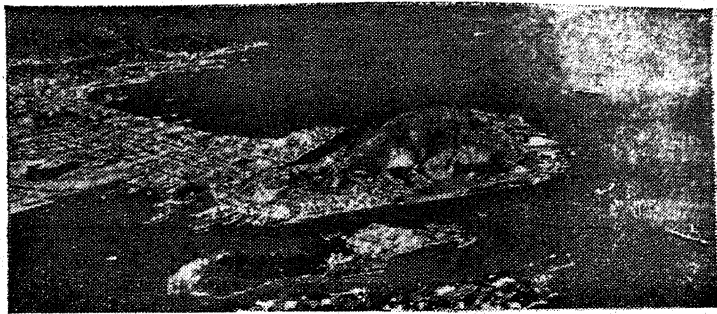
ระหว่างพิภพเขาที่ติดต่อกันเป็นลูก ๆ

๔. อ่าว คือพื้นที่ที่น้ำเข้ามาในแผ่นดิน ถ้าเราดูแผนที่
 ตอนที่เป็นฝั่งทะเล จะเห็นฝั่งทะเลว่าแหวกเข้ามาในแผ่นดิน
 มากบ้างน้อยบ้าง ถ้าเข้ามามากก็เป็นอ่าวใหญ่ ถ้าเข้า
 เข้าน้อยก็เป็นอ่าวเล็ก อ่าวสำคัญ ๆ เขาก็เขียนบอกไว้

อ่าวใหญ่เป็นที่พักจอดเรือ

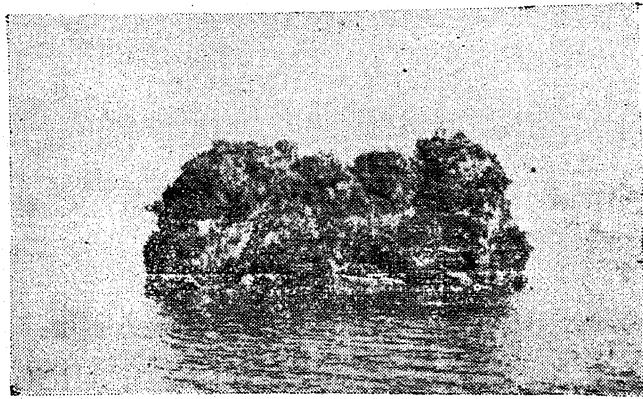
๕. แหลม คือส่วนของแผ่นดินที่ยื่นแหลมออกไปใน
 ทะเล บางแหลมยื่นออกไปในทะเลมากจนตอนต้น ๆ คอดกุด
 ไป เราเรียกตอนที่ยื่นออกมาว่า “คอดคอด” ในแผนที่เขาเขียน
 เป็นฝั่งทะเลแหลมยื่นออกไปในทะเล แหลมที่สำคัญ ๆ เขา
 เขียนบอกไว้

แหลมยื่นออกไปในทะเลบางแหลมใหญ่บางแหลมเล็กมอง
ลงมาจากเครื่องบินเห็นตึกบ้านเรือนตั้งอยู่ในแหลมเรียงราย

๖. เกาะ คือแผ่นดินเล็กที่น้ำล้อมรอบ ถ้ามีหาดทราย
เกาะอยู่ใกล้ ๆ กันเราเรียกว่า หมู่เกาะ บางเกาะมีขนาดใหญ่
มากจนต้องเรียกเกาะนั้น ๆ ว่า ประเทศบ้าง ทวีปบ้าง บาง
เกาะก็เล็กมากจนไม่มีคนหรือสัตว์อยู่ ในแผนที่เขาเขียนเครื่องหมาย
ตามรูปของเกาะ ถ้าเป็นเกาะเล็ก ๆ เขามักเขียนเป็นจุด
ดำ ๆ ไว้เท่านั้น

๗. จังหวัด ในประเทศหนึ่ง ๆ มีจังหวัดหลายจังหวัด
ตั้งอยู่เรียงราย บางจังหวัดก็ใหญ่ บางจังหวัดก็เล็ก ถ้าเป็นจังหว
ัดใหญ่ในแผนที่เขาก็เขียนเป็นจุดดำใหญ่แล้วใช้อักษรบอกชื่อ
เป็นตัวใหญ่ ถ้าจังหวัดใดเล็กก็เขียนจุดดำเล็กแล้วใช้อักษร

รูปเกาะ

บอกชื่อเป็นของตัวเอง ถ้าเป็นเมืองหลวงเขามักเขียนจุดดำให้ใหญ่กว่าจังหวัดอื่น ๆ

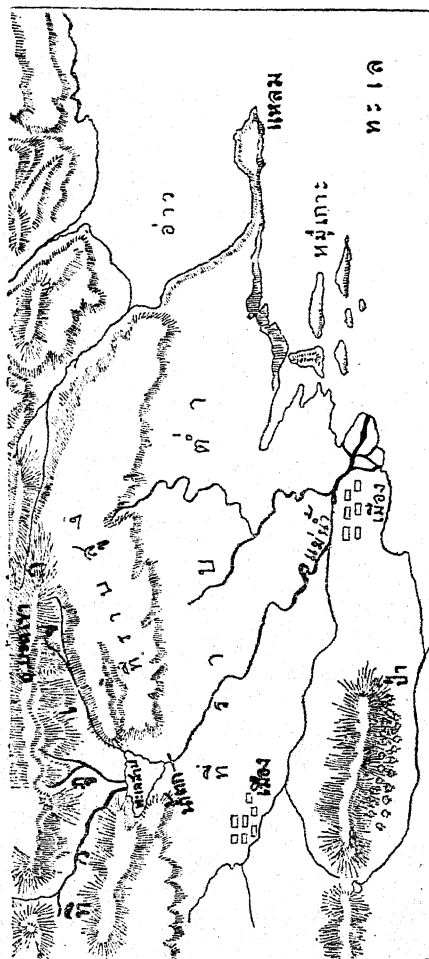
๘. เส้นกั้นอาณาเขต อาณาเขตระหว่างประเทศต่อประเทศโดยมากเขาใช้เขียนเป็นจุดดำเล็ก ๆ เรียงเป็นระยะไป อาณาเขตคั่นไหนคดหรือเว้าแหว่งอย่างไรก็เขียน เรียงจุดให้คดเว้าแหว่งด้วย เส้นกั้นอาณาเขตบางที่เขาเขียนรูปกากะบาดแซกลงระหว่างจุดเป็นระยะไปก็ได้เหมือนกัน

๙. ที่ราบ คือพื้นดินกว้างใหญ่ ที่ราบหนึ่งระดับของพื้นที่ไม่สูงต่ำกว่ากันมากนัก ถ้าอยู่สูงเรียกว่าที่ราบสูง ถ้าอยู่ต่ำเรียกว่าที่ราบต่ำ ในแผนที่ถ้าเป็นที่ราบสำคัญเขาเขียนชื่อบอกได้

ส่วนหนึ่งของทวีป มีทิวเขา

ที่ราบสูง ที่ราบต่ำ แม่น้ำ แหล่งม แกะ และทะเล

รูปนี้เป็นแผนที่ของรูปหน้า ๒๐
ของสังเกตุเครื่องหมายสิ่งต่าง ๆ ให้ละเอียด

- สรุป
๑. ผู้กระโดด ในแผนที่เขียนเป็นเส้น ดำหนาขีด
เคียวไปมา
 ๒. แม่น้ำและลำธาร ในแผนที่เขียนเป็นเส้น ดำ
คั่นแม่น้ำเขียนเส้นเล็กเรียว ปากน้ำเขียนเส้น
ดำหนา
 ๓. ภูเขา ในแผนที่เขียนเป็นเส้นย่นๆ คดๆ เถา
มั่ง เขาสูงเขียนเส้นเล็กให้หนา เขาถูกไอน
เคียวเขียนแต่แผ่ว ๆ ยอดเขาที่สูงเขียนเป็นวง
นูนขึ้น
 ๔. จังหวัด ในแผนที่เขียนเป็นจุดดำ จังหวัด
ใหญ่เขียนจุดดำใหญ่แล้วใช้อักษร บอกชื่อเป็น
ตัวใหญ่ จังหวัดเล็กเขียนจุดดำเล็กใช้อักษร
บอกชื่อเป็นตัวเล็ก เมืองหลวงเขียนจุดดำให้
ใหญ่กว่าจังหวัดอื่น
 ๕. เส้นกั้นอาณาเขต ในแผนที่เขียนเป็นจุดดำ
เรียงกันเป็นระยะ บางที่ก็เขียนถากกระบาดแซก
ลงระหว่างจุดด้วย

คำถาม

๑. แม่น้ำคืออะไร ?
๒. แม่น้ำในแผนที่เขาเขียนเป็นรูปอย่างไร ?
๓. ทำไมแม่น้ำจึงคดเคี้ยวไปมา ?
๔. จังหวัดทะเลของประเทศสยามให้ตัดออก ?
๕. ภูเขาในแผนที่เขาเขียนเป็นรูปอย่างไร ?
๖. จังหวัดตงจังหวัดต่อไปใน ราชบุรี จันทบุรี นครสวรรค์
กรุงเทพฯ เชียงใหม่ สงขลา นครราชสีมา
(ข้อ ๔ และข้อ ๖ ใช้แผนที่สยามทางไว้หน้าชั้นแถวเรียนนักเรียน
เรียนออกมา)

พื้นฐานของโลกและส่วนที่เป็นดินและน้ำ

๑. รูปพรรณสัณฐานของโลก เราเห็นว่า
โลกที่เราอยู่นี้มีรูปกลมคล้ายผลส้ม ที่ตอนบนและตอนใต้ค่อน
ข้างแบน ตอนกลางป่อง ดังรูปข้างล่างนี้

มีเหตุผลที่ทำให้เราเชื่อ คือ

(๑) เมื่อเรายืนอยู่ที่ฝั่งทะเล ถ้ามีเรือกำปั่นแล่นตรงออกจากฝั่งที่เราอยู่นั้น ครึ่งแรกเราจะเห็นเรือกำปั่นนั้นพร้อมทั้ง
 ถ้าเรือ เสากระโถง และควันไฟ ครั้นเมื่อเรือแล่นไกลออกไป
 เราจะเห็นแต่เสากระโถงกับควันไฟ ส่วนตัวเรือนนั้นดับหายไป
 ไปในน้ำ การที่เป็นเช่นนั้นเพราะพนักโค้งเหมือนเบ็ดตกด้าม
 บังสายตาเราไม่ให้มองเห็นตัวเรือนเอง ครั้นเรือแล่นไกลออกไปอีก
 ไปอีกเราจะเห็นแต่ควันไฟ เสากระโถงดับหายไปอีก ถ้ายัง
 แล่นไกลออกไปอีก เราจะไม่เห็นควันไฟ ดับหายไปหมด

เมื่อเรือแล่นไกลจากฝั่งออกไปก็กลับหายไป เพราะพื้นน้ำ
โค้งตามเปลือกนอกของโลก

(๒) มีผู้ได้ไปรอบโลกมาแล้ว โดยเรือและเครื่องบิน
คือเมื่อออกเดินทางตรงไปทางทิศเดียวแล้วก็กลับมายังที่เดิมได้
โดยไม่ต้องกลับหลัง นี่ก็แสดงว่าโลกกลม ถ้าไม่กลมจะ
กลับมายังที่เดิมโดยไม่กลับหลังไม่ได้

(๓) เมื่อเรามองจันทร์ปรากฏ เราจะได้เห็นเงาของโลก
ไปตกที่ดวงจันทร์เป็นรูปวงกลม

(๔) ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาวต่าง ๆ ล้วน
(๕)

มีรูปกลมทงนั้น ตั้งนั้นโลกเราซึ่งเป็นดาวดวงหนึ่งก็ต้องกลม
เช่นเดียวกัน

(๕) ประเทศที่อยู่ทางทิศตะวันออกเห็นพระอาทิตย์โผล่ขึ้น
ก่อน ประเทศที่อยู่ทางทิศตะวันตกเห็นพระอาทิตย์ตกหลัง ถ้า
โลกแบนแล้วต้องเห็นพระอาทิตย์พร้อมกันหมด

(๖) เรือบินที่บินขึ้นจากทะเล และบินสูงจากพื้นทะเล
โดยสม่ำเสมอ ครึ่งแรกเราจะเห็นเครื่องบินอยู่เห็นชั่วระยะ
เมื่อบินห่างออกไปมาก ๆ เรือบินจะดับหายไปไหนทะเล นี่ก็
เพราะระดับน้ำโค้งตามเปลือกนอกของโลก

๒. ส่วนที่เป็นแผ่นดินและน้ำ พื้น

โลกของเรา ถ้าแบ่งออกเป็น ๔ ส่วนเท่า ๆ
กัน พื้นที่เป็นพื้นน้ำจะได้ราว ๓ ส่วน พื้น
ที่เป็นพื้นดินราว ๑ ส่วนเท่านั้น

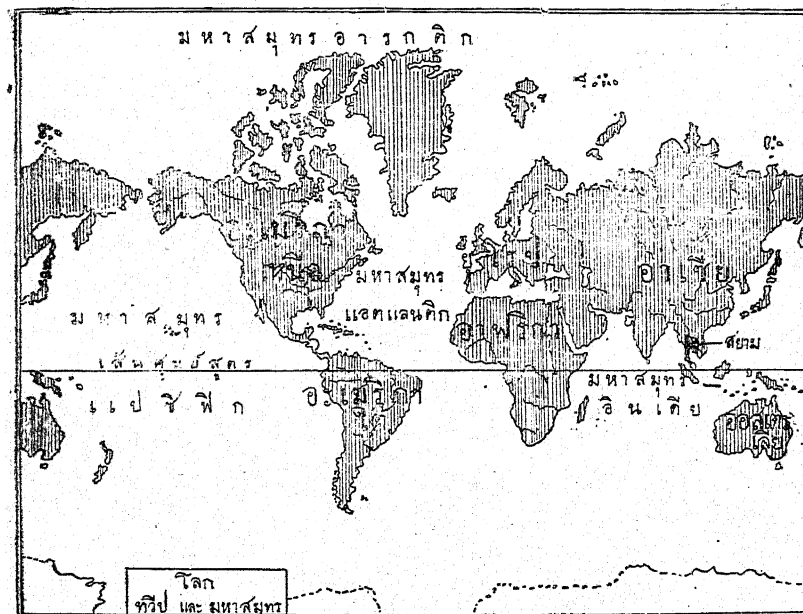
พื้นดิน	พื้นน้ำ
พื้นน้ำ	พื้นน้ำ

ก. ทวีป พื้นของโลกที่เป็นพื้นดินราว ๑ ส่วนนั้นแบ่ง
ออกเป็นแผ่นดินส่วนใหญ่ ๆ เรียกว่าทวีป มี ๖ ทวีปด้วยกันคือ

- (๑) ทวีปเอเชีย อยู่ทางภาคตะวันออกของโลก
- (๒) ทวีปยุโรป อยู่ทางตอนกลางของโลก
- (๓) ทวีปแอฟริกา อยู่ทางตอนกลางของโลก ได้
ทวีปยุโรปลงมา

๒๗

- (๔) ทวีปอเมริกาเหนือ อยู่ทางภาคตะวันตกของโลก
- (๕) ทวีปอเมริกาใต้ อยู่ทางภาคตะวันตกของโลก
ใต้ทวีปอเมริกาเหนือลงมา
- (๖) ทวีปออสเตรเลีย อยู่ทางตอนใต้ของโลก
- (๗) ทวีปแอนตาร์กติกา อยู่ทางตอนใต้ของโลก
(ไม่มีมนุษย์อยู่)

ทวีปและมหาสมุทร

ข. มหาสมุทร พื้นที่ของโลกที่เป็นพื้นน้ำราว ๓ ส่วน
 ๒ แบ่งออกเป็นพื้นน้ำส่วนใหญ่ ๆ เรียกว่ามหาสมุทร มี
 ๕ มหาสมุทรด้วยกัน คือ

- (๑) มหาสมุทรแอตแลนติก อยู่ระหว่างทวีปอเมริกาเหนือและใต้ กับทวีปยุโรปและแอฟริกา
- (๒) มหาสมุทรแปซิฟิก อยู่ระหว่างทวีปเอเชียกับทวีปอเมริกาเหนือและใต้
- (๓) มหาสมุทรอินเดีย อยู่ระหว่างทวีปแอฟริกาและทวีปออสเตรเลีย ได้ทวีปเอเชียลงไป
- (๔) มหาสมุทรอาร์กติก อยู่โดยรอบขั้วโลกเหนือ
- (๕) มหาสมุทรแอนตาร์กติก อยู่โดยรอบขั้วโลกใต้

- สรุป ๑. โลกมีพื้นฐานกลมคล้ายผลส้ม ตอนเหนือและใต้แบน ตอนกลางป่อง
๒. ทวีปมี ๗ ทวีป คือ ทวีปเอเชีย ทวีปยุโรป ทวีปอเมริกาเหนือ ทวีปอเมริกาใต้ ทวีปแอฟริกา ทวีปออสเตรเลีย และทวีปแอนตาร์กติกา
 ๓. มหาสมุทรมี ๕ มหาสมุทร คือ มหาสมุทรแอตแลนติก แปซิฟิก อินเดีย อาร์กติก และแอนตาร์กติก

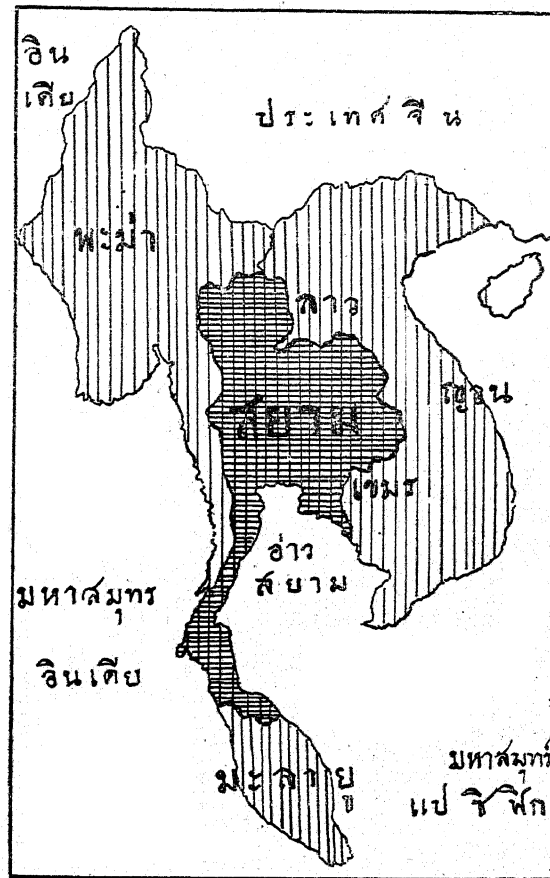
คำถาม

๑. จงบอกเหตุผลที่แสดงว่าโลกกลมมาอย่างน้อยหนึ่ง
๒. จงชี้มหาสมุทร แปซิฟิก แอตแลนติก อินเดีย (ใช้แผนที่โลกทางใต้)
๓. จงชี้ทวีปเอเชีย ยุโรป แอฟริกา ออสเตรเลีย (ใช้แผนที่โลกทางใต้)
๔. จงเขียนชื่อมหาสมุทรทั้ง ๕ มาให้ครบ
๕. ทวีปเอเชียอยู่ทางภาคไหนของโลก

ประเทศสยาม

๑. ที่ตั้ง ประเทศสยามตั้งอยู่ท่ามกลางของคาบสมุทรอินโดจีน (แหลมอินโดจีน) ซึ่งยื่นออกไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย แหลมนั้นได้ชื่อว่า แหลมอินโดจีนก็เพราะอยู่ระหว่างกลางประเทศอินเดียกับประเทศจีน
 ๒. อาณาเขต ทิศเหนือจดประเทศพม่าในแคว้นที่เป็นเงี้ยว ของอังกฤษ และประเทศอินโดจีนแคว้นที่เป็นลาวของฝรั่งเศส
- ทิศตะวันออก จดประเทศอินโดจีนแคว้นที่เป็นลาวและเขมร ของฝรั่งเศส

ทิศใต้ จดอ่าวสยามและประเทศมลายูของอังกฤษ
 ทิศตะวันตก จดมหาสมุทรอินเดีย และประเทศพม่า
 ในแผนที่เป็นทวารว

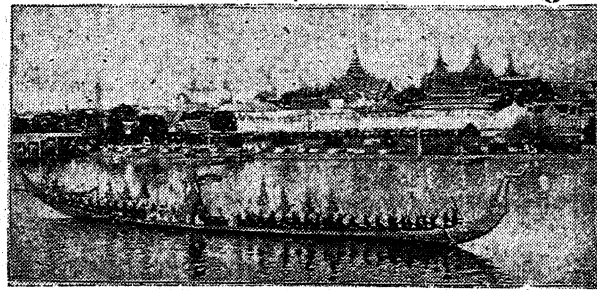

ประเทศสยามเป็นประเทศที่อยู่ทางภาคตะวันออกของโลก อยู่ห่างไกลจากประเทศที่สำคัญทางทิศตะวันตก หลายประเทศ เช่นประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมัน เป็นต้น ประเทศเหล่านี้เป็นประเทศมหาอำนาจในทวีปยุโรป เราไปมาติดต่อกับประเทศเหล่านี้ได้โดยทางเรือ เรือไปหรือมากินเวลาราว ๑ เดือน ประเทศสำคัญที่อยู่ในทวีปเดียวกับเราคือประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศมหาอำนาจประเทศเดียวเท่านั้นในทวีปเอเชีย อยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศเรา เราไปมาได้โดยทางเรือ เรือไปหรือมากินเวลาราว ๘ วัน

๓. แม่น้ำสำคัญ แม่น้ำในประเทศสยามมีหลายสายแต่ที่นับว่าเป็นแม่น้ำสำคัญนั้นคือ

(๑) แม่น้ำเจ้าพระยา เป็นแม่น้ำสำคัญที่สุดของประเทศสยาม เกิดจากแควที่สำคัญ ๔ แคว คือ แคว ปิง วัจยมน น่าน ไหลมาบรรจบกันที่ปากน้ำโพในเขตจังหวัดนครสวรรค์ แล้วไหลลงมาทางใต้ ไปลงอ่าวสยามที่จังหวัดสมุทรปราการ ตั้งแต่แควไหลรวมกันที่ปากน้ำโพ จนถึงออกอ่าวสยาม เรียกว่าแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นแม่น้ำใหญ่

และยาวที่สุดในประเทศสยาม ไหลผ่านที่ราบใหญ่ตอนกลาง
 ทำให้พื้นที่อุดมสมบูรณ์ด้วยการเพาะปลูก และเมืองหลวงของ
 เราก็คงอยู่ที่ปากแม่น้ำนี้ จังหวัดที่ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำนี้ คือ
 สมุทรปราการ พระนคร ชลบุรี นนทบุรี ปทุมธานี พระ
 นครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท และนครสวรรค์
 รวม ๑๐ จังหวัดด้วยกัน

แม่น้ำเจ้าพระยาตอนทำราชวรดิษฐ์

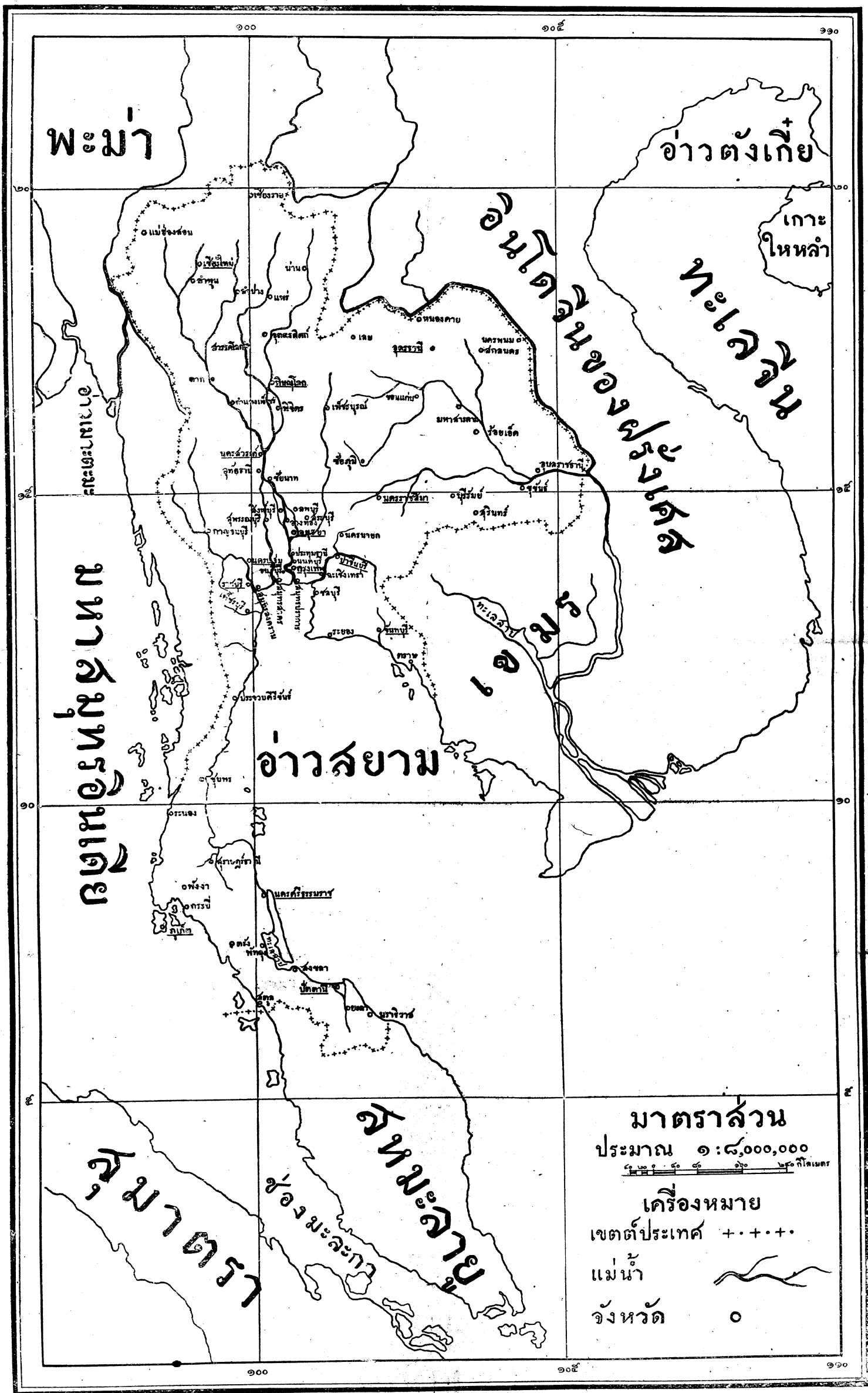
มองเห็นพระบรมมหาราชวัง

(๒) แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำนี้แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่

อำเภอสิงห์ในจังหวัดชัยนาท ไหลลงมาทางใต้ ลงสู่อ่าว
 สยามที่จังหวัดสมุทรสาคร ในฤดูน้ำมีประโยชน์ในการเพาะ

แผนที่ประเทศไทย

แสดงจังหวัดต่าง ๆ

ปลุกมาก จังหวัดที่ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำนี้ คือจังหวัดสมุทรสาคร นครปฐม และสุพรรณบุรี

(๓) แม่น้ำแม่กลอง เกิดจากแควใหญ่ ๒ แควไหลมาบรรจบกันที่ตำบลปากแพรกจังหวัดกาญจนบุรี แล้วไหลไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ลงสู่อ่าวสยาม จังหวัดที่ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำนี้ คือ จังหวัดสมุทรสงคราม ราชบุรี และกาญจนบุรี

(๔) แม่น้ำบางปะกง ต้นน้ำเกิดจากภูเขาบรรทัดในเขตอำเภอบึงนครบุรี เป็นภูเขาพืดเดียวกับภูเขาดงพระยาเย็น ไหลวกขึ้นไปทางเหนือผ่านจังหวัดปราจีนบุรี แล้ววกลงมาทางใต้ผ่านจังหวัดฉะเชิงเทรา แล้วออกอ่าวสยาม จังหวัดที่ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำนี้ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และปราจีนบุรี

(๕) แม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำใหญ่และยาวที่สุดในคาบสมุทรอินโดจีน เป็นแม่น้ำกั้นอาณาเขตระหว่างสยามกับประเทศอินโดจีนของฝรั่งเศสทางทิศตะวันออก ลำน้ำโขงอยู่ในความปกครองของฝรั่งเศส จังหวัดที่ตั้งอยู่บนฝั่งขวาในอาณาเขตสยาม คือ จังหวัดหนองคาย นครพนม และอุบลราชธานี

(๕)

นอกจากนี้แม่น้ำสำคัญที่ควรทราบไว้ คือ แม่น้ำจันทบุรี
แม่น้ำปาดานี้ แม่น้ำมูล และแม่น้ำสาละวิน ซึ่งเป็นแม่น้ำกั้น
เขตแดนระหว่างสยามกับพม่าตอนหนึ่งที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

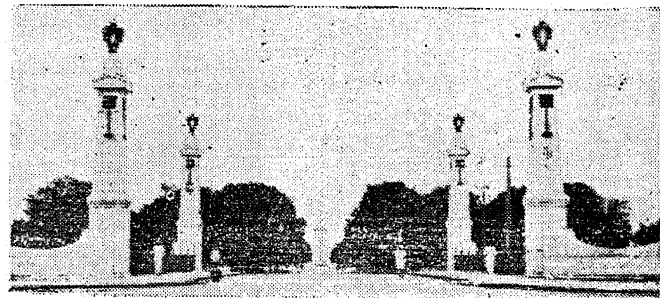
๔. จังหวัดต่างๆ ประเทศสยามแบ่งเป็นจังหวัด ๗๐
จังหวัด คือ

๑. พระนคร ๒. ตมฺพรปรการ ๓. ตมฺพรสาคร ๔. ตมฺพร
สังคราม ๕. นครปฐม ๖. ชนบุรี ๗. นนทบุรี ๘. ปทุม
ธานี ๙. สุพรรณบุรี ๑๐. กาญจนบุรี ๑๑. ราชบุรี
๑๒. เพชรบุรี ๑๓. ประจวบคีรีขันธ์ ๑๔. สระบุรี ๑๕. พระ
นครศรีอยุธยา ๑๖. ฤพบุรี ๑๗. สิงห์บุรี ๑๘. อ่างทอง
๑๙. ชัยนาท ๒๐. อุทัยธานี ๒๑. นครสวรรค์ ๒๒. พิจิตร
๒๓. พิษณุโลก ๒๔. กำแพงเพชร ๒๕. ตาก ๒๖. เพชรบูรณ์
๒๗. สวรรคโลก ๒๘. อุตรดิตถ์ ๒๙. ตราด ๓๐. จันทบุรี
๓๑. ระยอง ๓๒. ชลบุรี ๓๓. ปราจีนบุรี ๓๔. นครนายก
๓๕. ฉะเชิงเทรา ๓๖. แพร่ ๓๗. ลำปาง ๓๘. น่าน ๓๙. ลำ
พูน ๔๐. เชียงใหม่ ๔๑. แม่ฮ่องสอน ๔๒. เชียงราย

๔๓. อุบลราชธานี ๔๔. ชุมนิธิ ๔๕. ตูรินทร์ ๔๖. บุรีรัมย์
 ๔๗. ร้อยเอ็ด ๔๘. มหาสารคาม ๔๙. ชัยภูมิ ๕๐. นครราชสีมา
 ๕๑. ขอนแก่น ๕๒. อุดร ๕๓. ตัดถนนคร ๕๔. นครพนม
 ๕๕. หนองคาย ๕๖. เลย ๕๗. ชุมพร ๕๘. ตราขมูล
 ๕๙. ระนอง ๖๐. พังงา ๖๑. ภูเก็ต ๖๒. กระบี่ ๖๓. นคร
 ศรีธรรมราช ๖๔. ตรัง ๖๕. พัทลุง ๖๖. สงขลา ๖๗. สตูล
 ๖๘. ยะลา ๖๙. ปัตตานี ๗๐. นราธิวาส

จังหวัดที่สำคัญ มีจังหวัดที่ใหญ่และสำคัญยิ่ง คือ

๑. จังหวัดพระนคร ที่เราเรียกว่ากรุงเทพ ฯ เป็นเมือง
 หัวใจของประเทศสยาม ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เป็น

ถนนราชดำเนินนอก
 (ถนนสวยงามที่สุดในจังหวัดพระนคร)

เมืองที่ด้อยงามที่สุด มีพดเมืองอยู่หนาแน่น เป็นจุดศูนย์กลางของการศึกษา การคมนาคม เป็นเมืองท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดของสยาม จังหวัดพระนครเป็นจังหวัดที่เจริญและรุ่งเรืองกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศสยาม

๒. จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำปิง เป็นจังหวัดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศสยาม เป็นจังหวัดที่สำคัญที่สุดทางภาคเหนือ เป็นจุดศูนย์กลางของการค้าขาย มีป่าไม้มากเช่นไม้สักและไม้กระยาเลย เชียงใหม่เคยเป็นเมืองหลวงของไทยในประเทศอาณาจักรไทยสมัยโบราณ มีโบราณวัตถุมาก

๓. จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ทางต้นของแม่น้ำมูล เป็นจังหวัดที่สำคัญที่สุดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นจุดศูนย์กลางของการค้าขาย ระหว่างหัวเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับหัวเมืองภาคกลางในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่กรุงเทพฯ ฯ เป็นต้นที่อำเภอพิมายในจังหวัดนี้ เคยเป็นเมืองสำคัญในสมัยขอมเป็นใหญ่ และเคยตั้งเป็นเมืองหลวงของภาคนี้จึงมีโบราณวัตถุอยู่มาก เช่นปราสาทหิน พระปรางค์หิน เป็นต้น

ประตูเมืองนครราชสีมา

อันเหลืออยู่เป็นที่ระลึกประตูเดียวเท่านั้น

๔. จังหวัดพิษณุโลก เคยเป็นเมืองสำคัญในสมัยโบราณ

เคยเป็นเมืองหลวงของสยามแทนกรุงศรีอยุธยาในแผ่นดินสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ เป็นเมืองด่านสำคัญทางเหนือ ในจังหวัดนี้มีพระพุทธรูปสำคัญองค์หนึ่ง คือ พระพุทธชินราช เป็นพระพุทธรูปที่งดงามมาก

๕. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเจ้า

พระยา เคยเป็นเมืองหลวงของประเทศสยามที่มั่งคั่งอย่างมาก คนทั่วไปจึงเรียกว่า กรุงเก่า มีโบราณวัตถุมากมาย เช่น พระราชวัง

พระมงคลบพิตร

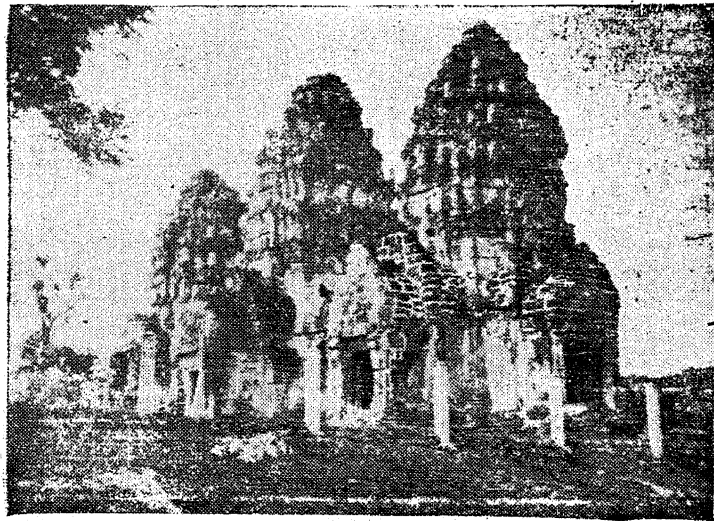
พระพุทธรูปหล่อขนาดใหญ่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ได้ถูกพระมอทำลายเสียเมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐

และวัดต่าง ๆ แต่ถูกพระมอเผาทำลายพังเสียหมดเมื่อคราว
เสียกรุง คงเหลือแต่ฐานและรากกำแพง อยุธยาเป็นจังหวัด

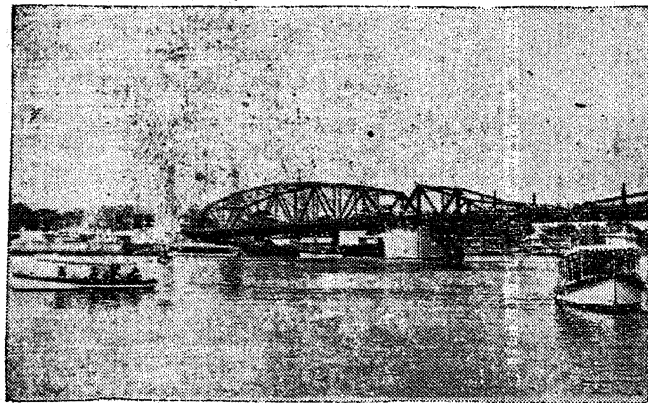
๒๕๔
ทบทวนอุดมคติของฟากแม่น้ำเจ้าพระยา การทำนาในจังหวัด
๒๕๕
นี้ จึงได้ผลดีกว่าที่ราบดอนอื่น ๆ

๖. จังหวัดลพบุรี เคยเป็นเมืองสำคัญในสมัยโบราณ เป็นเมืองเก่าแต่ก่อนเรียกว่า เมืองตะไกร้ เคยเป็นเมืองหลวงแทน กรุงศรีอยุธยาในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีโบราณ วัตถุมาก เช่น เทวสถาน พระปรางค์ วัด และวัง ของ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เวลานั้นรัฐบาลกำลังสร้างเมืองขึ้น ใหม่ เพื่อให้เป็นเมืองจุดศูนย์กลางของการทหาร

พระปรารักษ์ ๓ ยอด จังหวัดลพบุรี

๗. จังหวัดธนบุรี ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงกันข้ามกับจังหวัดพระนคร ติดต่อกันด้วยสะพานอันสวยงามที่สุดในประเทศไทย คือสะพานพระพุทธยอดฟ้า จังหวัดธนบุรีเคยเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยในแผ่นดิน สมเด็จพระเจ้าตากสิน เป็นจังหวัดที่อุดมไปด้วยผลไม้หลายอย่าง เช่นทุเรียน ลิ้นจี่ เงาะ ลำไย มังคุด ฯลฯ มีการค้าขายติดต่อกับจังหวัดพระนครได้สะดวก เพราะมีท่าคลองในจังหวัดพระนครและธนบุรีมาก

สะพานพระพุทธยอดฟ้า
เชื่อมจังหวัดพระนครและธนบุรีให้ติดกัน

๘. จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำมูล เป็น
จังหวัดที่มีพดเมืองมากที่สุดในประเทศสยาม เป็นจังหวัดใหญ่
รองจากเชียงใหม่ มีการค้าขายติดต่อกับประเทศอินโดจีน
ฝรั่งเศสมาก เป็นเมืองสำคัญที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศ
อินโดจีนฝรั่งเศส

นอกจากนี้ มีจังหวัดที่สำคัญรองลงไปอีกหลายจังหวัด
เช่น นครศรีธรรมราช ราชบุรี ลำปาง จันทบุรี เชียงราย
สงขลา นครสวรรค์ นครพนม ภูเก็ต เป็นต้น

จังหวัดที่ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล มีจังหวัด ตรัง ระยอง ชลบุรี
สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์
ชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ภูเก็ต จึงดู
จังหวัดเหล่านี้ในแผนที่

สรุป ๑. ประเทศสยามตั้งอยู่ที่แหลมอินโดจีน ทางทิศตะวันออก
ออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย

๒. อาณาเขตของประเทศสยาม ทิศเหนือจดพม่า
(เงี้ยว) ทิศตะวันออกจดลาวและเขมร ทิศใต้จด
อ่าวสยามและประเทศมลายู ทิศตะวันตกจดมหา
สมุทรอินเดียและประเทศพม่า (ทวาย)

(๖)

๓. แม่น้ำสำคัญ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา ท่าจีน บางปะกง
แม่กลอง แม่น้ำโขง แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำปัตตานี
แม่น้ำมูล และแม่น้ำสาละวิน
๔. จังหวัดที่สำคัญของสยาม คือ จังหวัดพระนคร
เชียงใหม่ อุบลราชธานี นครราชสีมา นครศรี-
ธรรมราช พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี พิษณุโลก
กำแพง จันทบุรี เชียงราย สงขลา นครสวรรค์
นครพนม ภูเก็ต ชนบุรี ดุสิต

คำถาม

๑. ประเทศสยามตั้งอยู่ที่ไหน ?
๒. อาณาเขตของประเทศสยาม ทางทิศตะวันออกติดต่อกับประเทศอะไรบ้าง ?
๓. แม่น้ำเจ้าพระยาสำคัญอย่างไร ?
๔. จงบอกจังหวัดที่สำคัญของสยามมา ๓ จังหวัด ?
๕. จังหวัดพระนครสำคัญอย่างไร ?

ประเทศสยาม (ต่อ)

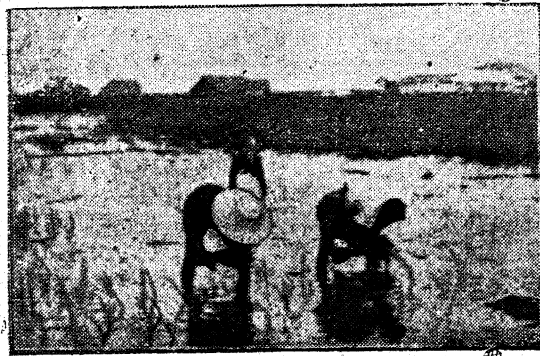
การอาชีพของพลเมือง

การอาชีพของพลเมืองในประเทศสยามมีหลายอย่าง แต่ที่นับว่าสำคัญนั้น คือ

๑. การทำนา ข้าวเป็นอาหารสำคัญยิ่งของคนไทย ดังนั้นการทำนาจึงมีทั่วไปทุก ๆ จังหวัด เมื่อทำนาได้ข้าวมากเหลือก็ขายเป็นสินค้า ประเทศสยามเราได้ส่งสินค้าข้าวไปขายต่างประเทศปีละมาก ๆ นับว่าเป็นสินค้าสำคัญยิ่งของเรา รัฐบาลกำลังหาใจได้ช่วยเหลือพลเมืองในการอาชีพชนิดนี้ให้เจริญยิ่งขึ้น คือจัดการทดน้ำ แจกพันธุ์ข้าวที่ดี ๆ ให้ และ

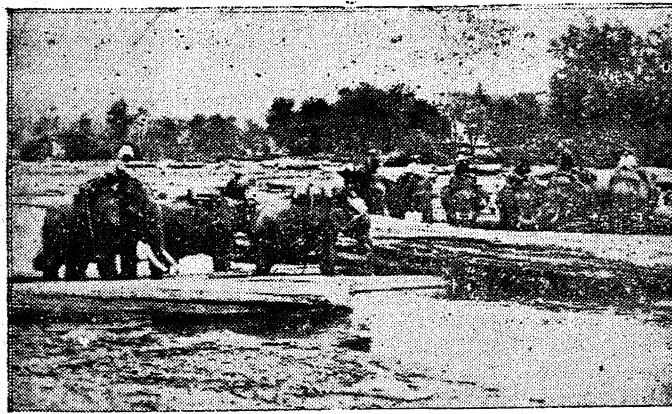
การทำนาในประเทศสยาม (ไถนา)

การทำนาในประเทศไทย (ปักดำต้นข้าว)

แนะนำให้ราษฎรรู้จักวิธีปลูกข้าวและบำรุงต้นข้าวให้ดีขึ้น การ
ทำนาในประเทศไทยที่นับว่าได้ผลดีกว่าที่อื่น ๆ นั่นคือ ในที่
ราบตอนกลางของประเทศ ได้แก่ที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
ท่าจีน แม่น้ำกลอง และบางปะกง

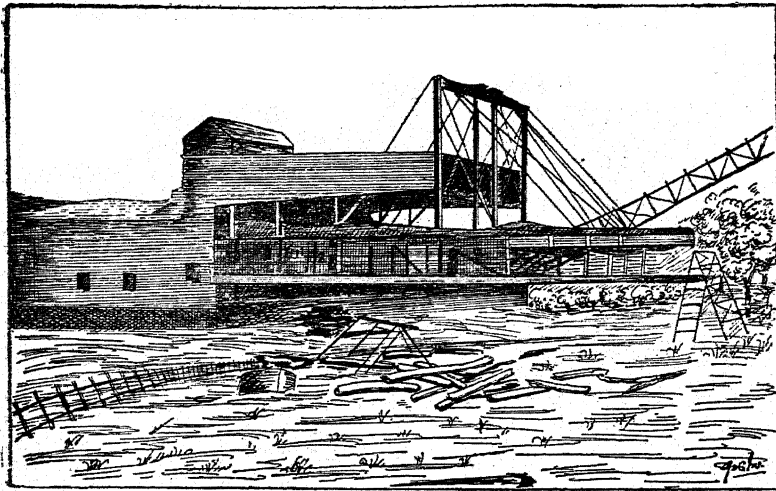
๒. การทำป่าไม้ ในประเทศไทยมีป่าไม้มาก และ
อุดมไปด้วยไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้สัก ไม้แดง ไม้ยาง ไม้กระยา
เลย เป็นต้น ไม้เหล่านี้นอกจากเอามาปลูกสร้างบ้านเรือนแล้ว
ยังใช้ทำประโยชน์อื่น ๆ อีกมาก และส่งไปขายต่างประเทศ
ปีละมาก ๆ นับว่าเป็นสินค้าสำคัญรองจากข้าว การทำป่าไม้

ช้างลากซุงไม้สัก

ในประเทศไทยที่นับว่าสำคัญนั้น คือ การทำป่าไม้ชนิดสัก ซึ่งทำกันมากในภาคเหนือของสยาม ไม้กระยาเลย ไม้ยาง ไม้เคี่ยม และไม้ตะแบก ก็ทำกันมากในภาคเหนือ ไม้เบญจพรรณทำที่จังหวัดชลบุรี การทำป่าไม้ตะเคียนและไม้อินทนิล ทำมากในภาคใต้

๓. การทำเหมืองแร่ ตามเนินเขาและป่าในจังหวัดภาคใต้ ออกมไปด้วยแร่ต่าง ๆ เช่น ดีบุก อุดแฟรม ตะกั่ว และ ถ่านหิน แร่ที่มีมากที่สุดคือดีบุก พลเมืองในจังหวัดภาคใต้

รูปเรือขุดแร่

จึงมีการอาชีพในการขุดแร่เป็นอาชีพสำคัญที่สุด แร่ดีบุกส่งไปขายต่างประเทศมีประมาณ ๕

๔. การทำไร่พริกไทย พริกไทยปลูกกันมากที่สุด ในจังหวัดจันทบุรี ในจังหวัดอื่น ๆ ก็มีบ้างเช่นในจังหวัดตรัง และนครศรีธรรมราช พริกไทยเป็นสินค้าสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ส่งไปขายต่างประเทศมีประมาณ ๕

๕. การทำสวนยาง การทำสวนยางทำกันมากในภาคใต้ของสยาม เช่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปัตตานีและภูเก็ต

สวนยางทางภาคใต้

ต้นยางที่โต ๆ เขาตัดเอายางมาอัดลงในเครื่อง ทำเป็นแผ่น

เรียกว่า “ยางพารา” ยางเป็นสินค้าส่งไปขายต่างประเทศ
ปีละมาก ๆ เหมือนกัน

๖. การทำสวนมะพร้าว การทำสวนมะพร้าวทำกันมาก
ในแถบจังหวัดชายทะเล เช่นในจังหวัดจันทบุรี สุราษฎร์ นคร-
ศรีธรรมราช ปัตตานี ราชบุรี และในเกาะสมุย มะพร้าว
เราใช้ทำน้ำมัน เทียนไข ทำน้ำมันเนย มะพร้าวแห้งส่งไปขาย
ต่างประเทศ

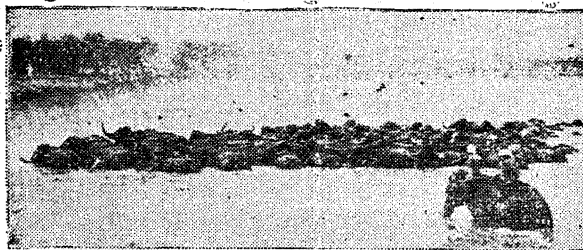

ดงมะพร้าว นครศรีธรรมราช

ดงมะพร้าว นครศรีธรรมราช

๗. การทอผ้า การทอผ้าเราทำเป็นผืนซอขายกันเฉพาะในประเทศของเราเท่านั้น ยังไม่เจริญพอที่จะเป็นสินค้าออกนอกประเทศได้ มีการทอผ้าขาวม้า ผ้าม่วง ผ้าซิ่น ผ้าโด่ง เป็นต้น ทำกันมากในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่นในจังหวัดอุบลราชธานี อุตรดิตถ์ นครราชสีมา และในจังหวัดจันทบุรี ชลบุรี เป็นต้น

๘. การเลี้ยงสัตว์ เนื้อสัตว์เป็นอาหารสำคัญอย่างหนึ่ง เช่น เนื้อโคและสุกร เป็นต้น สัตว์บางอย่างเขาเลี้ยงไว้ใช้งาน

การเลี้ยงช้างในจังหวัดภาคเหนือ

เช่น ช้าง ม้า โค และ กระบือ การเลี้ยงสัตว์มีเลี้ยงกันมากในแถบที่ราบสูง เช่นในจังหวัดอุบลราชธานี อุตรดิตถ์ และนครราชสีมา เป็นต้น ช้างเลี้ยงกันมากในจังหวัดภาคเหนือ

เขาเตยงไว้สำหรับขังและตากขุง และเป็นพาหนะในการเดินทาง นอกจากนี้ยังมีเตยงเปิดไถ่ซึ่งเป็นอาหารสำคัญอีกอย่างหนึ่ง

๕. การประมง คือการจับสัตว์น้ำ มีการจับปลา หอย และกุ้ง เป็นต้น การประมงเป็นการอาชีพสำคัญของพลเมืองในจังหวัดชายทะเล จังหวัดที่มีการประมงมากที่สุด คือ จังหวัดตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ปัตตานี ปลาที่จับได้มากในอ่าวสยาม คือปลาทู ปลากูเรว และหอยแมลงภู่ ปลาน้ำเค็มที่จับได้เขาทำเป็นปลาเค็ม ปลาน้ำจืดนั้น มีการจับกันตามจำแม่น้ำและตามหนองบึงที่ใหญ่ ๆ เช่นปลาดุก ปลาช่อน และปลาตืด ปลาน้ำจืดเขาทำเป็นปลาแห้งนำไปขายต่างประเทศ

- สรุป
๑. การทำนา ทำมากในที่ราบตอนกลาง
 ๒. การทำป่าน้ำ ทำมากในจังหวัดภาคเหนือ
 ๓. การทำเหมืองแร่ ทำมากในจังหวัดภาคใต้
 ๔. การทำไร่พริกไทย ทำมากในจังหวัดจันทบุรี
 ๕. การทำสวนยาง ทำมากในจังหวัดภาคใต้
 ๖. การทำสวนมะพร้าว ทำมากในจังหวัดจันทบุรี

สุราษฎร์ นครศรีธรรมราช ปัตตานี และ
ราชบุรี

๗. การทอผ้า ทำมากในจังหวัดภาคเหนือ และ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๘. การเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงมากในจังหวัดภาคตะวันออก
และตะวันออกเฉียงเหนือ

๙. การประมง ทำมากในจังหวัดตราด จันทบุรี
ระยอง ชลบุรี และ ปัตตานี

คำถาม

๑. จงบอกการอาชีพที่สำคัญของพลเมืองในประเทศสยาม
มา ๓ อย่าง

๒. พลเมืองในภาคเหนือของสยามมีการ อาชีพชนิดใดที่
นับว่าสำคัญยิ่ง ?

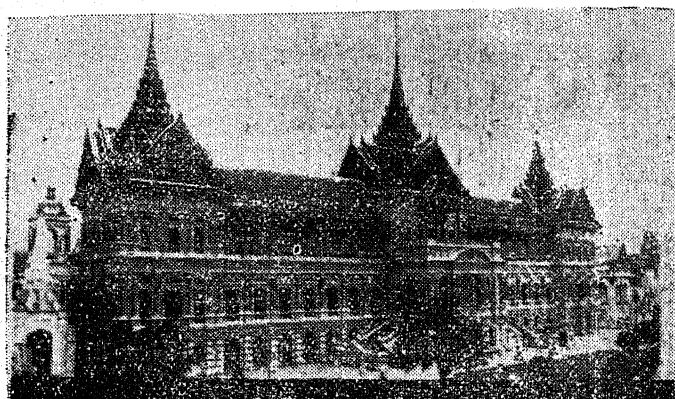
๓. การเลี้ยงสัตว์มีมากในภาคไหนของสยาม ?

๔. จังหวัดอะไรบ้างที่มีการจับปลา มาก จงบอกมาด้ก
๓ จังหวัด

๕. แร่ดีบุกมีมากในภาคไหนของสยาม ?

โบราณสถาน และ โบราณวัตถุที่สำคัญ
ตัวอย่างสำหรับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดพระนคร
และธนบุรี

๑. พระบรมมหาราชวัง เป็นที่ประทับของพระเจ้าแผ่นดิน
 พระราชโอรสและพระราชธิดา เป็นพระบรมมหาราชวังทั้งด
 งาม เป็นที่เชิดชูพระนคร ชาวต่างประเทศที่มาเยี่ยมประเทศ

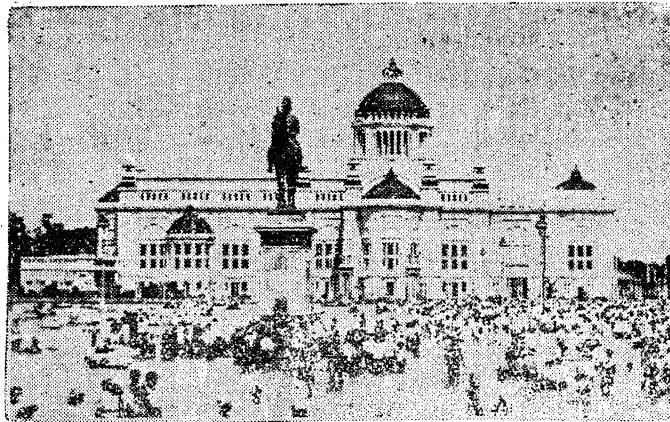

พระที่นั่งจักรีในพระบรมมหาราชวัง

สยามค่องมาชมพระบรมมหาราชวังนี้ พระบรมมหาราชวัง
 มีกำแพงล้อมรอบ ด้านหน้าอยู่ทางทิศเหนือจดถนนหน้าพระ

ถาน มีท้องสนามกว้างใหญ่ เป็นส่วงามแก่พระบรมมหาราชวัง เรียกว่าท้องสนามหลวงหรือทุ่งพระเมรุ ด้านใต้จดถนนท้ายวังและวัดพระเชตุพน ด้านตะวันออกจดถนนสนามไชยและวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ด้านตะวันออกจดถนนมหาธาตุและท่าราชวรดิศ ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

๒. พระราชวังสวนดุสิต อยู่ทางทิศเหนือของพระบรมมหาราชวัง ติดต่อกันด้วยถนนราชดำเนิน ในพระราชวัง

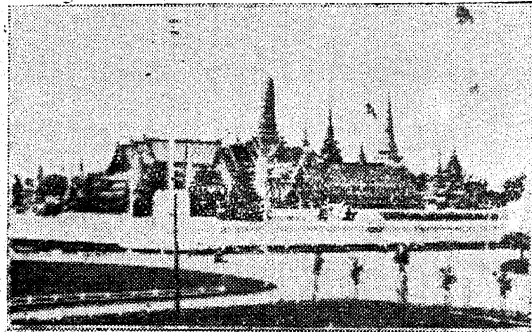

พระที่นั่งอนันตสมาคม

มีพระที่นั่งสำคัญที่ส่วงาม คือ พระที่นั่งอนันตสมาคม เป็นพระที่นั่งที่เชิดชูพระนครให้ส่วงามยิ่งขึ้น เวदानเป็นทประชุม

สถาปนาเทวราชูฏ ในถานหน้าพระที่นั่ง เป็นที่ประดิษฐาน
พระบรมรูปทรงม้า

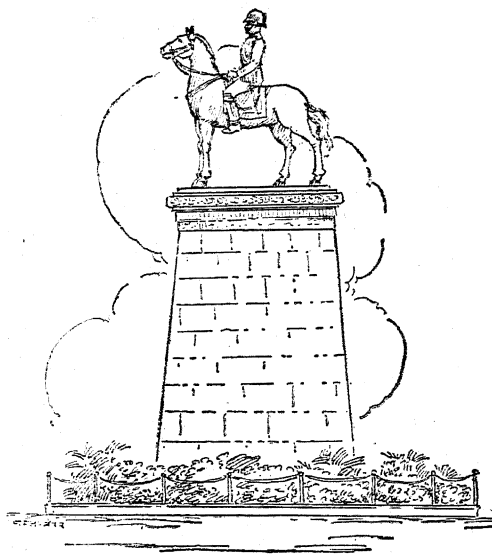
๓. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ตั้งอยู่ในบริเวณพระบรม
มหาราชวังด้านตะวันออก วัดนี้มีพระภิกษุสามเณรอยู่ ใน
อุโบสถอันสวยงามเป็นที่ประทับของพระมหามณเฑียรนักปฎิมากร
(พระแก้วมรกต) ซึ่งเป็นพระพุทธรูปสำคัญและศักดิ์สิทธิ์ ไม่

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

มีพระพุทธรูปที่โขนเด่นเหมือน เป็นที่เคารพบูชาของเจ้านาย
และพลเมืองทั่วไป ถึงวันพระแปดค่ำและสิบห้าค่ำ เปิดโอกาส
ให้ราษฎรเข้าไปกระทำการสักการบูชาพระพุทธรูปนั้นเสมอ

๔. พระบรมรูปทรงม้า เป็นพระบรมรูปหล่อของพระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อยู่ที่หน้าพระถานพระราชวัง

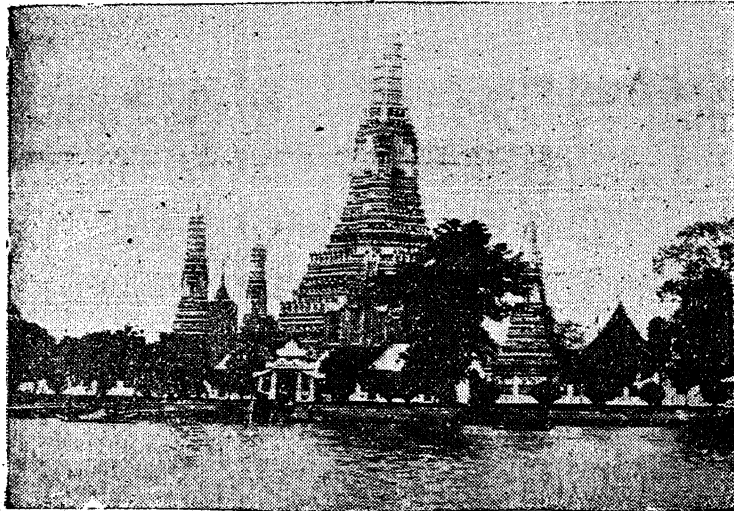

พระบรมรูปทรงม้า

ถวญคูลิต ราชูปถพตเมืองไทยทงหทยพร้อมใจกันสัถะทรพย
 จ้างช้างห่อไฉเป็นที่ระดัก เพราะว่พระองค์ปกครองประเทศ
 ให้ได้รบควมร่เย็นเป็นสุขบ้านเมืองเจริญทันสมัย ครองราช-
 สัมปัตนานกว่ารัชกาลใด ๆ ไม่ทรงถ้อพระองค์ เป็นที่รักยง
 ของพตเมืองจนได้พระนามว่ “พระบิยมหาราช” ดังนั้นเมื่อ
 ถึงวันที่ ๒๓ ตุลาคม ซึ่งเป็นวันคล้ายวันสวรรคตของพระองค์

ราษฎร พดเมือง ทงหลาย จ้งพากัน นาดอกไม้ รูป เทียนไป ถวาย
บังคมเป็นงานประจำทุก ๆ ปี

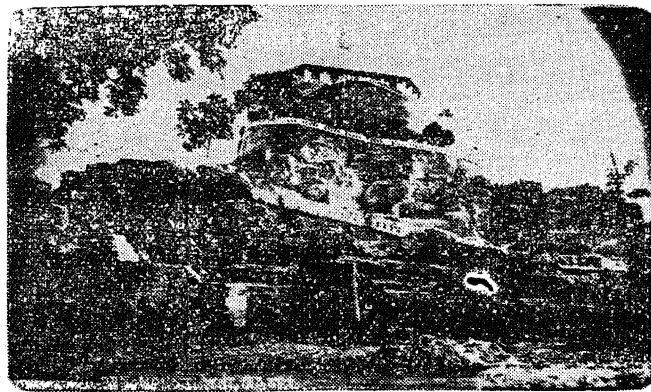
๕. พระพุทธรูปปางค์อรุณราชวราราม เป็นพระปรางค์
ใหญ่และสูงมาก ตั้งเด่นอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก
ภาพประกอบกับแม่น้ำเจ้าพระยาสวยงามน่าดูมาก เป็นถาวร

พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม

วัดที่ที่สวยงามและสำคัญยิ่ง ชาวต่างประเทศที่มาเยี่ยมประเทศ
สยามต้องไปชมพระปรางค์นี้

๖. พระบรมบรรพต (ภูเขาทอง) เป็นรูปภูเขาที่มีพระเจดีย์อยู่บนยอด ในชั้นพระเจดีย์เป็นที่บรรจุพระบรมธาตุ พระบรมบรรพตนี้สูงประมาณ ๓ เส้น ๑๘ วา มีบันไดวนเวียนขึ้นไปจนถึงยอด ถ้าเรายืนอยู่บนยอดแล้ว จะมองเห็นภาพพระนครน่านาน นับว่าเป็นถาวรวัตถุที่สำคัญยิ่งสำหรับพระนคร อีกอย่างหนึ่ง ถึงกตางเดือน ๑๒ จัดให้ม้งานนมัสการพระบรมธาตุ เป็นงานออกวันประจำทุก ๆ ปี

ภูเขาทองมองจากสะพานผ่านฟ้าลีลาศ

- สรุป
๑. พระบรมมหาราชวัง เป็นที่ประทับของพระเจ้าแผ่นดิน เป็นสถานที่สวยงามเป็นที่เชิดชูพระนคร
 ๒. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็นวัดที่ประดิษฐานพระมหามณีนครนพปฏิมากร (พระแก้วมรกต) ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่สำคัญและศักดิ์สิทธิ์
 ๓. พระบรมรูปทรงม้า เป็นพระบรมรูปหล่อของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้สร้างไว้เป็นที่เคารพสักการะในการที่พระองค์ทรงปกครองประเทศให้มีความเจริญ และพระองค์เป็นที่รักของคนไทยทั่วไป
 ๔. พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม เป็นพระปรางค์ใหญ่สวยงามและสำคัญยิ่ง เป็นที่เชิดชูพระนครให้สง่างามยิ่งขึ้น
 ๕. พระบรมมหาราชวัง เป็นภูเขาลำดอง เป็นที่บรรจุพระบรมธาตุไว้บนยอด

คำถาม

๑. พระแก้วมรกตสำคัญอย่างไร ?

๓. พระบรมมหาราชวังเป็นที่อยู่ของใคร ?
๔. เราสร้างพระบรมรูปทรงม้าไว้ทำไม ?
๕. พระบรมบรรพตสำคัญอย่างไร ?
๖. จงบอกชื่อถาวรวัตถุในจังหวัดนั้นมา ๓ อย่าง

การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งสุดท้าย และการสร้างกรุงเทพ ฯ

แต่ก่อนเมืองหลวงของเราชื่อกรุงศรีอยุธยา ตั้งอยู่ที่
จังหวัดพระนครศรีอยุธยาทุกวันนี้ พระเจ้าแผ่นดินที่ครองกรุง-
ศรีอยุธยาองค์สุดท้ายทรงพระนามว่า “พระเจ้าเอกทัศ” หรือ
เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ขุนหลวงสุริยามรินทร์” เพราะพระองค์
ชอบประทับที่พระที่นั่งสุริยามรินทร์เสมอ ในแผ่นดินนี้พระม-
ายกกองทัพมาตีกรุงศรีอยุธยา กองทัพไทยในเวลานั้นอ่อนแอ
ข้าราชการในกรุงก็ไม่สามัคคีปรองดองกัน พระเจ้าแผ่นดิน
ก็ไม่มีความสามารถและทั้งไม่เอาพระทัยใส่ในราชการแผ่นดิน
ด้วย พระม้ายิ่งตีกรุงศรีอยุธยาแตก แล้วเอาไฟเผาพระที่นั่ง
ปราสาทพระราชวังเสียเกือบหมด ของที่มีค่าก็เก็บเอาไปเสีย

หมดสิ้น เมื่อเดียกรุงแล้วเมืองไทยก็เกิดจลาจลวุ่นวายแตก
 ออกเป็นก๊กเป็นเหล่า พระยาตากสินเป็นหัวหน้าก๊กที่สำคัญ
 ก๊กหนึ่ง สามารถรวบรวมคนไทย จับได้พระมัทรีตั้งกองรักษา
 กรุงอยู่ให้แตกกลับไป แล้วตั้งเมืองหลวงขึ้นใหม่ที่กรุงธนบุรี
 พระยาตากสินก็ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินทรงพระนามว่า “สมเด็จพระ
 พระเจ้ากรุงธนบุรี” หรือ “พระเจ้าตากสิน” แล้วตั้งคณ
 บรารบปราชญ์ก๊กอื่น ๆ ที่ตั้งคณเป็นใหญ่จนราบคาบ รวบรวม
 กำจัดสู้รบกับ พระมัทรีที่ยกกลับมาช่วย จนพระมัทรีแตก พ่ายกลับไป
 เมืองไทยจึงเป็นอิสระภาพต่อมาจนทุกวันนี้ พระเจ้าตากสิน
 ครองกรุงธนบุรีอยู่ ๓๕ ปีก็เสวยจริต ข้าราชการจึงปลดพระองค์
 ออกจากพระเจ้าแผ่นดินแล้ว อัญเชิญ สมเด็จพระเจ้า พระยามหา
 ษัตริย์ศึกขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ทรงพระนามว่า “พระบาท
 สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก”

ในปีที่ พระบาท สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้ครอง
 ราชสมบัติตนเอง พระองค์ทรงเห็นว่าการตั้งเมืองหลวงอยู่ที่
 กรุงธนบุรีนั้นไม่เหมาะ เพราะขยายเขตต์พระราชวังให้กว้าง
 ขวางได้ยาก ทั้งชัยภูมิที่จะป้องกันพระนครเมื่อมีข้าศึกมาคิด

ก็ไม่ได้พอ จึงย้ายเมืองหลวงจากกรุงธนบุรีมาตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ ๕
 ทุกวันนี้ และการที่เลือกที่ตั้งเมืองหลวงที่กรุงเทพฯ ๕
 ว่า มีพื้นที่ที่จะขยายเขตพระนครได้กว้างขวางพอ และได้
 แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นคูพระนครเกือบทั้งหนึ่ง เหมาะในการป้องกัน
 ราชอาณาจักรจะยกมาตีพระนคร

สรุป ๑. เหตุที่เลือกกรุงศรีอยุธยาครั้งสุดท้าย

- (๑) กองทัพไทยอ่อนแอ
 - (๒) ข้าราชการในกรุงแตกสามัคคีกัน
 - (๓) พระเจ้าแผ่นดินไม่สามารถและไม่เอาพระทัยใส่ในราชการแผ่นดิน
๒. พระเจ้าตากสิน เป็นผู้รวบรวมกำลังกู้ชาติไทย
 ให้พ้นเป็นเมืองขึ้นของพม่า
๓. พระเจ้าตากสินเสียจริต สมเด็จพระเจ้าพระยามหา-
 ษัตริย์ศึก จึงได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินและทรง
 พระนามว่า “พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า-
 จุฬาโลก”

๔. เหตุที่ย้ายเมืองหลวงจากธนบุรีมาอยู่กรุงเทพฯ เพราะ

- (๑) ที่กรุงธนบุรีขยายพระราชวังได้ยาก
- (๒) ที่กรุงธนบุรีป้องกันข้าศึกลำบาก ที่กรุงเทพฯ เหมาะดีกว่า เพราะได้แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นคูพระนครเกือบกึ่งหนึ่ง

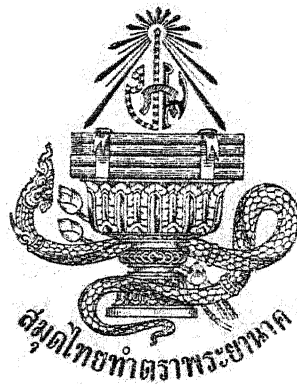
คำถาม

๑. พระเจ้าแผ่นดินองค์สุดท้ายของกรุงศรีอยุธยา ทรงพระนามว่าอย่างไร ?
๒. เหตุไรจึงเสียกรุงศรีอยุธยาแก่พม่า ?
๓. เมื่อกรุงศรีอยุธยาแตกแล้ว พม่า ทำอย่างไร แก่เมืองไทยบ้าง ?
๔. ใครเป็นผู้ชักชวนไทยให้พ้นเป็นเมืองขึ้นของพม่า ?
๕. เหตุไรจึงย้ายเมืองหลวง จาก กรุงธนบุรี มาอยู่ ที่ กรุงเทพฯ ?

=จบ=

พิมพ์ที่โรงพิมพ์อักษรโสภณ เลขที่ ๘๔๑ เจริญสะพานเสาชิงช้า พระนคร
นายเล่งแซ แซ่เตียว ผู้พิมพ์โฆษณา พ.ศ. ๒๔๘๒

ไทยทำไทยใช้

นักเรียนที่รักชาติไทย ควรใช้สมุดไทยทำ ตราพระยานาค
โปรดอย่าลืมนึกถึงคนไทย ชาติไทย! ชาติไทย!!
ชาติไทย!!! ให้มากที่สุด สมุดไทยทำตราพระยานาค
คุณภาพดี ราคาถูก ภาพหน้าปกสวยงาม ฯลฯ